

СЕМЕСТРОВА ПІДСУМКОВА РОБОТА

7 клас, II семестр

Загальна інструкція щодо виконання роботи

Ознайомтеся з дослідницькими матеріалами та виконайте завдання.

Робота містить **17 завдань** різних видів. Виконайте ці завдання відповідно до зазначених нижче правил:

☐ завдання **5, 10, 14** передбачають надання **розгорнутої письмової** відповіді. Виконуючи їх, запишіть у спеціально відведеному місці приклади, наведіть аргументи чи пояснення відповідно до умови.

☐ завдання **4** передбачає **вибір ОДНІЄЇ** **правильної відповіді** **серед двох варіантів (ТАК/НІ)**. Обведіть кружечком правильний, на вашу думку, варіант відповіді.

☐ завдання **1, 2, 6, 7, 9, 11, 12, 15, 16** передбачають **вибір ОДНІЄЇ** **правильної відповіді** **серед чотирьох варіантів**, позначених літерами. Обведіть кружечком правильний, на вашу думку, варіант відповіді.

☐ завдання **3, 8, 13, 17** передбачають **встановлення відповідності**. До кожного рядка інформації, позначеної цифрою, доберіть відповідник, позначений літерою, і поставте позначки у відведеному місці на перетині відповідних колонок і рядків.

На виконання всієї роботи відведено 45 хв.

Увага!

Під час виконання завдань працюйте самостійно і не заважайте іншим. Пам'ятайте: у випадку виявлення ознак підглядання, списування чи плагіату вашу роботу не буде зараховано!

ДОСЛІДНИЦЬКІ МАТЕРІАЛИ Й ЗАВДАННЯ

Уважно ознайомтеся з дослідницькими матеріалами, після чого виконайте дослідницькі завдання.

СУБТЕСТ А

ДОСЛІДНИЦЬКИЙ МАТЕРІАЛ «АВСТРАЛІЯ Й ОКЕАНІЯ»

Австралія та Антарктида — материки, що повністю лежать у Південній півкулі. Кожен з них має свій «екстремальний» титул: перший — найпосушливіший, а другий — найхолодніший. Проаналізуйте кліматичну карту й обґрунтуйте вплив кліматотвірних чинників на формування таких рекордів.

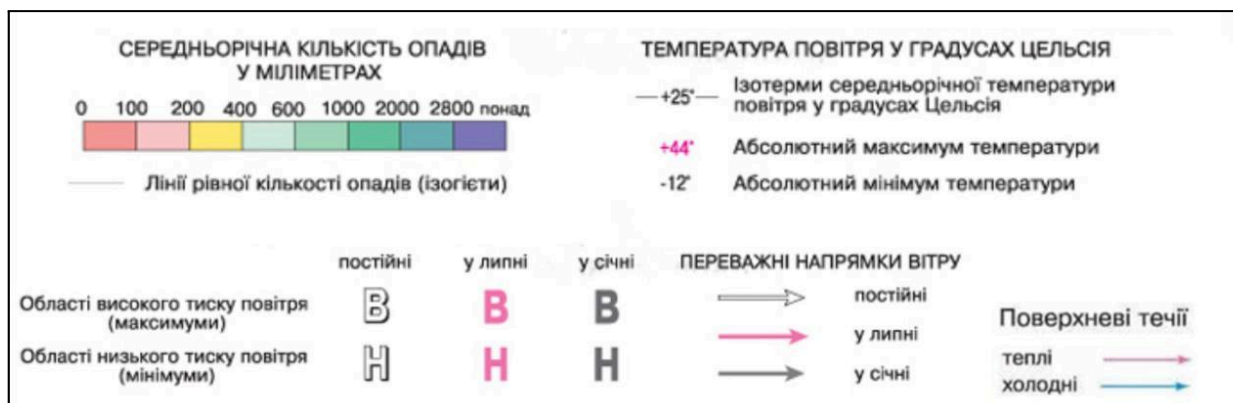
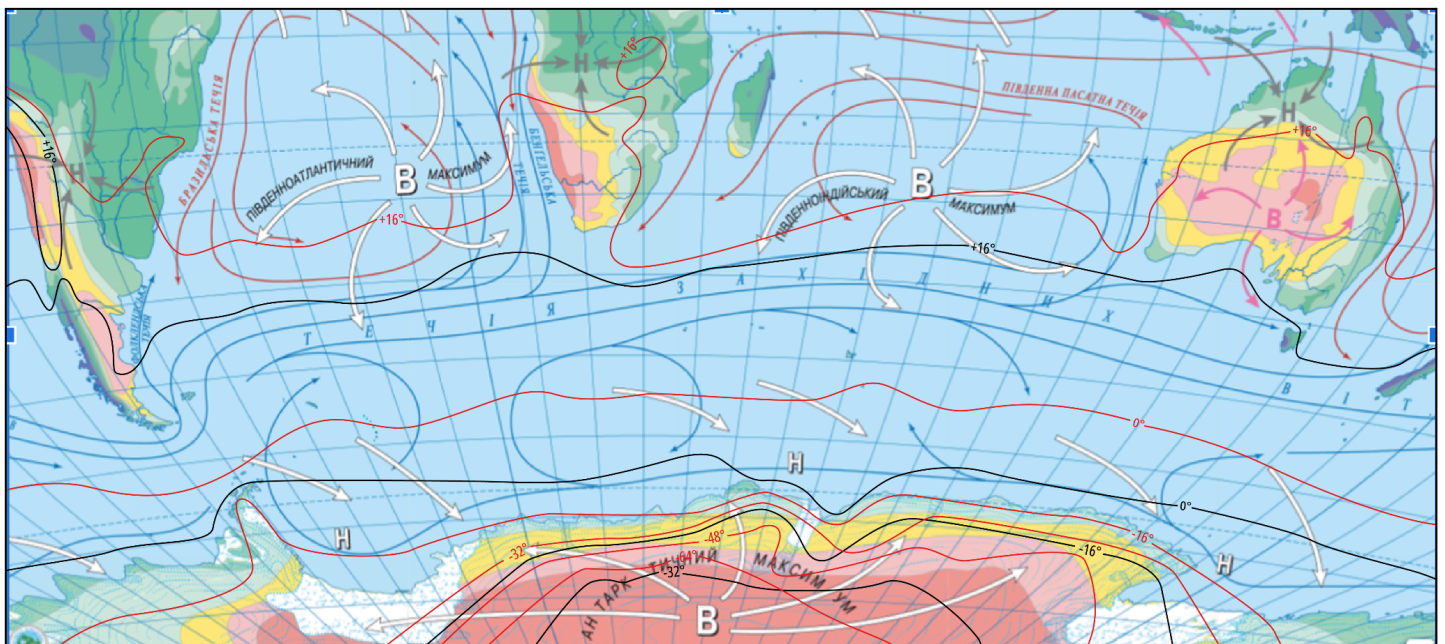

Рис.1. Кліматична карта. Примітка. Джерело: [1]. (Повний опис джерела див. у розділі “Методика”).

ДОСЛІДНИЦЬКІ ЗАВДАННЯ

1. Специфіку клімату Австралії обумовлює проходження майже посередині

- А екватора
- Б Південного тропіка
- В Гринвіцького меридіана
- Г Південного полярного кола

2. Чому Австралія є найпосушливішим материком?

- А центральна частина материка ізольована від впливу морських вітрів
- Б біля берегів Австралії проходять лише холодні океанічні течії
- В Австралія лежить переважно в тропічному поясі з високим тиском
- Г з Антарктики вглиб материка проникають сухі й холодні повітряні маси

3. Установіть відповідність між природними умовами Антарктиди й кліматотвірними чинниками, що їх обумовлюють.

Природні умови	Кліматотвірний чинник
1 низькі температури протягом року	А розміщення у двох кліматичних поясах
2 утворення стокових вітрів у прибережній зоні	Б розташування за Південним полярним колом
3 мала кількість опадів	В невелика кількість сонячної радіації
4 зміна полярного дня та полярної ночі	Г розташування в області високого атмосферного тиску
	Д велика різниця атмосферного тиску над внутрішніми областями материка й над водами Південного океану

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

4. Які поради можна дати мандрівникам, що мають на меті відвідати Австралію чи Антарктиду? Оберіть «ТАК» або «НІ» для кожної поради.

<i>Якщо ви святкуєте Новий рік в Австралії, готуйтеся до теплої погоди та святкування на пляжі.</i>	ТАК/НІ
<i>Подорожуючи центральними територіями Австралії, не забудьте взяти дощовик і гумові черевики.</i>	ТАК/НІ
<i>Щоб побачити райських птахів перемінно-вологих лісів Австралії, вирушайте на західне узбережжя.</i>	ТАК/НІ
<i>Туристичний сезон в Антарктиді триває з листопада по березень, тож плануйте круїз у цей сезон.</i>	ТАК/НІ
<i>Розраховуйте на те, що під час подорожі судном до станції «Академік Вернадський» може сильно хитати.</i>	ТАК/НІ

5. Чи погоджуєтесь ви з твердженням, що Антарктида — найсухіша пустеля світу. Обґрунтуйте відповідь.

СУБТЕСТ В

ДОСЛІДНИЦЬКИЙ МАТЕРІАЛ «ПІВНІЧНА Й ПІВДЕННА АМЕРИКА»

Північна й Південна Америки мають багато спільного: подібні риси тектонічної будови й рельєфу, а також велике різноманіття корисних копалин. Не дивно, що саме з цими землями пов'язані легенди й історичні події: у Південній Америці шукачі пригод прагнули знайти міфічне Ельдорадо — країну, багату на золото й коштовності, а в Північній Америці справжня «золота лихоманка» стала поштовхом до освоєння нових територій.

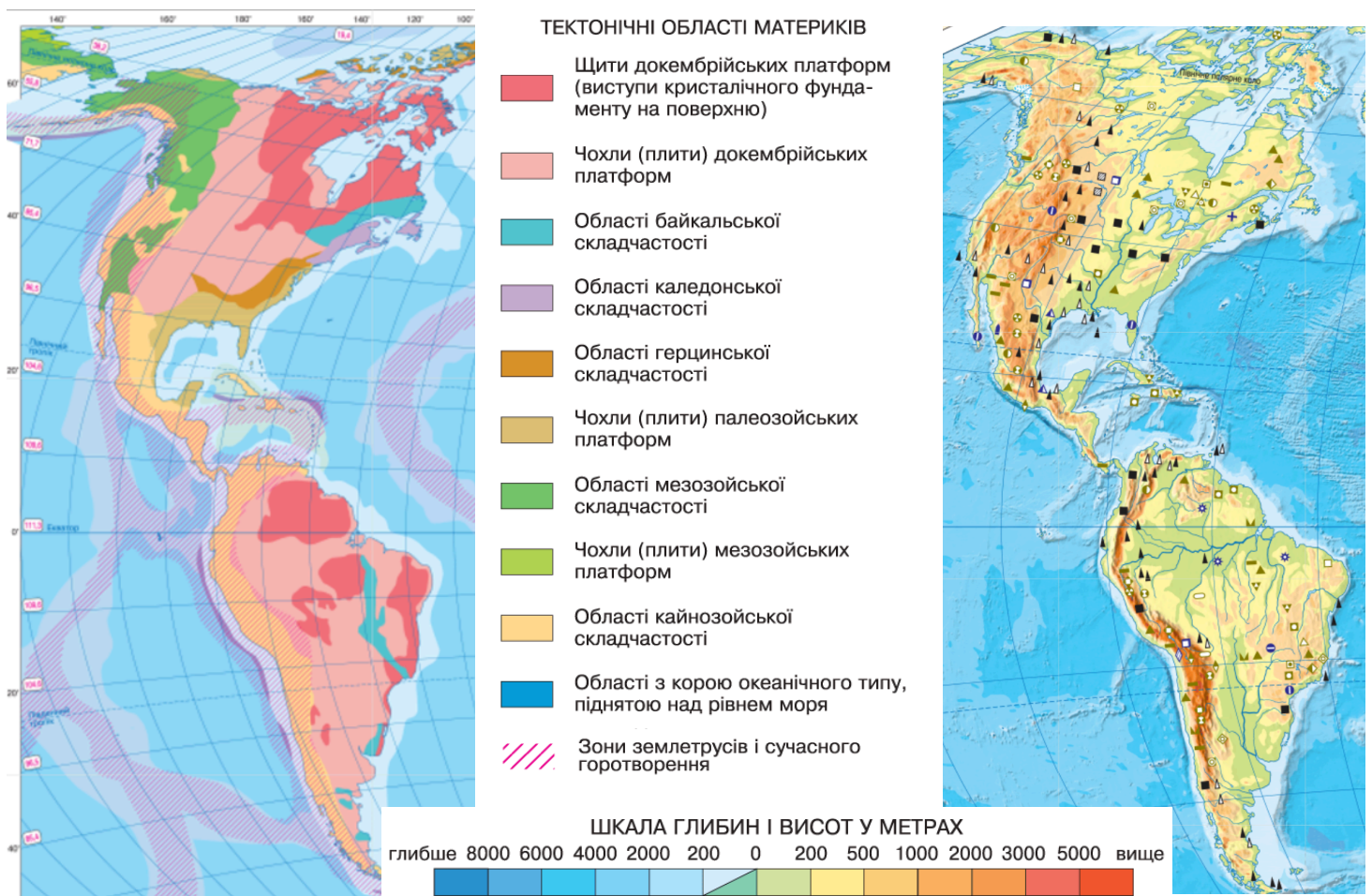
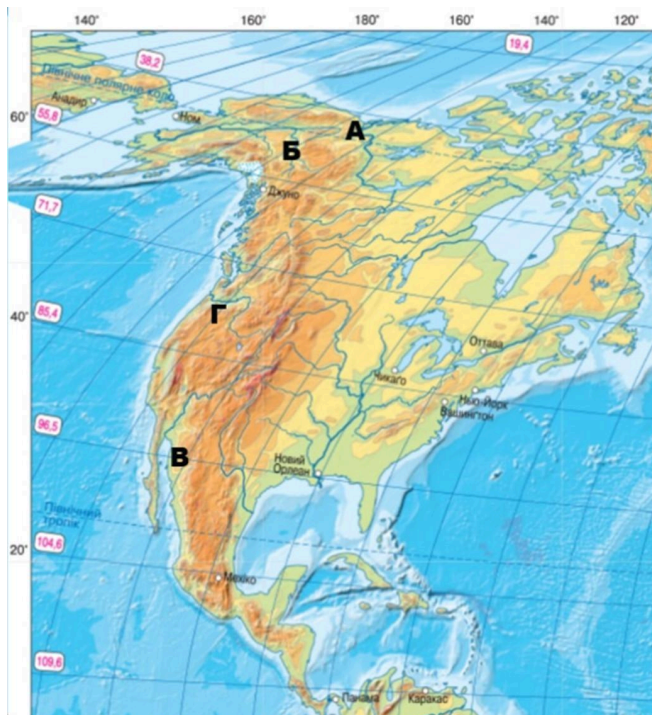

Рис. 2. Тектонічна будова, рельєф і мінеральні ресурси Північної та Південної Америки.
Примітка. Джерело: [2].

ДОСЛІДНИЦЬКІ ЗАВДАННЯ

6. Турист, вирушаючи з Нью-Йорку до Клондайку, на своєму шляху побачить численні річки й озера, хвойні ліси, хутрових звірів, сліди давнього зледеніння. У кінцевій точці маршруту він потрапить до історичного парку, де експонати розповідають про події, пов'язані з «золотою лихоманкою». Укажіть на карті місцевість, де розташований цей район.

- А
- Б
- В
- Г

7. Якби ви визначали найперспективніші місця для видобутку золота у Північній Америці, то шукали б серед

- А гірської місцевості
- Б річкових долин
- В пустельних територій
- Г лісових масивів

8. Установіть відповідність між родовищами корисних копалин Північної і Південної Америки і тектонічними структурами, до яких вони приурочені.

Родовища корисних копалин	Тектонічні структури																														
<div>1 мідні руди Анд</div> <div>2 золото на Алясці</div> <div>3 залізні руди Бразильського плоскогір'я</div> <div>4 нафта й природний газ Примексиканської низовини</div>	<div>А осадовий чохол молодої платформи</div> <div>Б осадовий чохол давньої платформи</div> <div>В кристалічний щит давньої платформи</div> <div>Г область мезозойської складчастості</div> <div>Д область альпійської складчастості</div> <div><table><tr><td></td><td>А</td><td>Б</td><td>В</td><td>Г</td><td>Д</td></tr><tr><td>1</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>2</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>3</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>4</td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table></div>		А	Б	В	Г	Д	1						2						3						4					
	А	Б	В	Г	Д																										
1																															
2																															
3																															
4																															

9. Визначте подібні риси рельєфу Північної та Південної Америк.
- А переважають низовини, розмежовані низькими гірськими хребтами
- Б домінують плоскогір'я, гори простягаються в широтному напрямку
- В із заходу на схід низовини переходять у височини та високі нагір'я
- Г на заході простягаються високі гори, на сході переважають рівнини

10. Південноамериканські Анди в перекладі означають «мідні гори». Поясніть, з якими тектонічними процесами пов'язане утворення мідних родовищ у цих горах.

СУБТЕСТ С

ДОСЛІДНИЦЬКИЙ МАТЕРІАЛ «ЄВРАЗІЯ»

Євразія — справжній материк контрастів. Значна протяжність із півночі на південь зумовлює дивовижне розмаїття природних зон: від холодних арктичних пустель до вологих екваторіальних лісів (див. карту). Тут можна знайти і високі гори, і безкраї рівнини, і спекотні пустелі, і непрохідні джунглі. Як наслідок, така різноманітність формує унікальні способи пристосування рослин і тварин до природних умов ареалу їхнього поширення.

ЄВРАЗІЯ. ПРИРОДНІ ЗОНИ. СХЕМИ ВИСОТНОЇ ПОЯСНОСТІ АЛЬП І ГІМАЛАЇВ

Рис. 3. Природні зони Євразії. Примітка. Джерело: [3].

ДОСЛІДНИЦЬКІ ЗАВДАННЯ

11. Яка з ліній на картосхемі відповідає послідовності «тундра → тайга → мішані ліси → лісостеп і степ»?

- А
- Б
- В
- Г

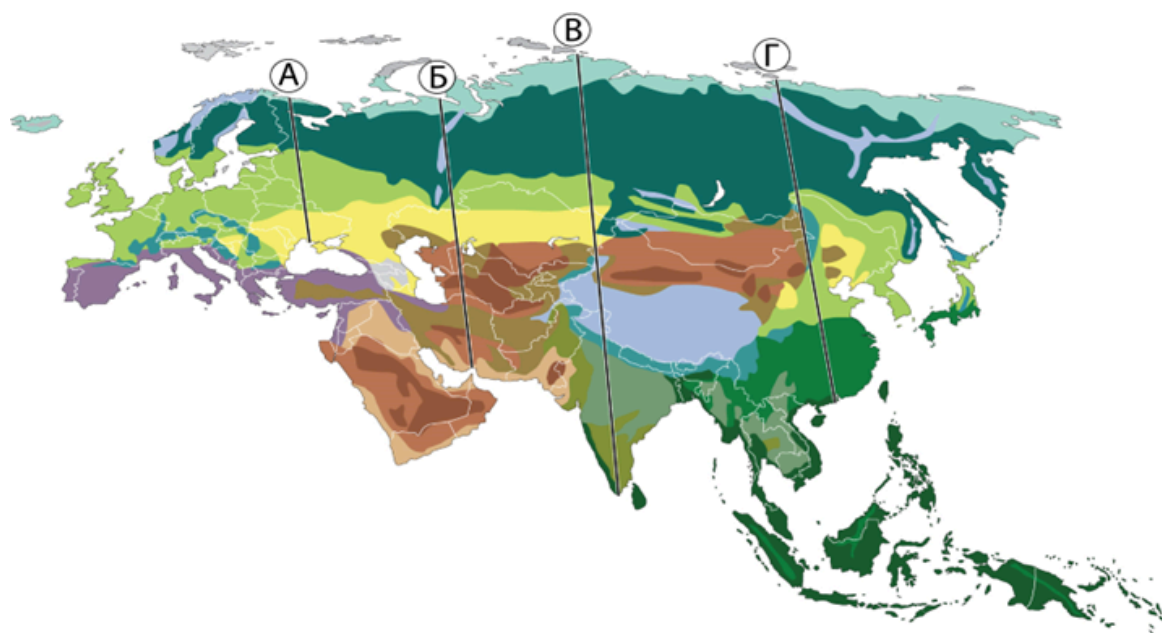

Рис. 4. Картосхема природних зон Євразії. Примітка. Джерело: [4].

12. Що порушує широтне простягання природних зон у Євразії?

- А багаторічна мерзлота Сибіру
- Б порізана берегова лінія Європи
- В найвища гірська система — Гімалаї
- Г долини річок басейну Тихого океану

13. Проаналізуйте карту, наведену в дослідницьких матеріалах, і поміркуйте, як на особливості пристосування тварини вплинули природні умови ареалу її поширення.

Тварини	Особливості пристосування тварин																														
1 бобер 2 орангутанг 3 одногорбий верблюд 4 песець	<p>А довгі руки, сильні ноги та гнучкі пальці, щоб легко пересуватися по деревах</p> <p>Б біле густе хутро, яке захищає від морозів і маскує серед снігу</p> <p>В густе хутро і довгий хвіст для балансу на скелях</p> <p>Г короткий волосяний покрив, щоб не було жарко вдень і холодно вночі</p> <p>Д лопатоподібний хвіст-кермо для плавання та змащене секретом сальних залоз від промокання хутро</p> <table><tr><th></th><th>А</th><th>Б</th><th>В</th><th>Г</th><th>Д</th></tr><tr><th>1</th><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><th>2</th><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><th>3</th><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><th>4</th><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table>		А	Б	В	Г	Д	1						2						3						4					
	А	Б	В	Г	Д																										
1																															
2																															
3																															
4																															

14. Сформулюйте гіпотезу, чому з просуванням на південь зростає кількість висотних поясів у горах Євразії.

Рис. 5. Схема висотної поясності Альп. Примітка. Джерело: [5].

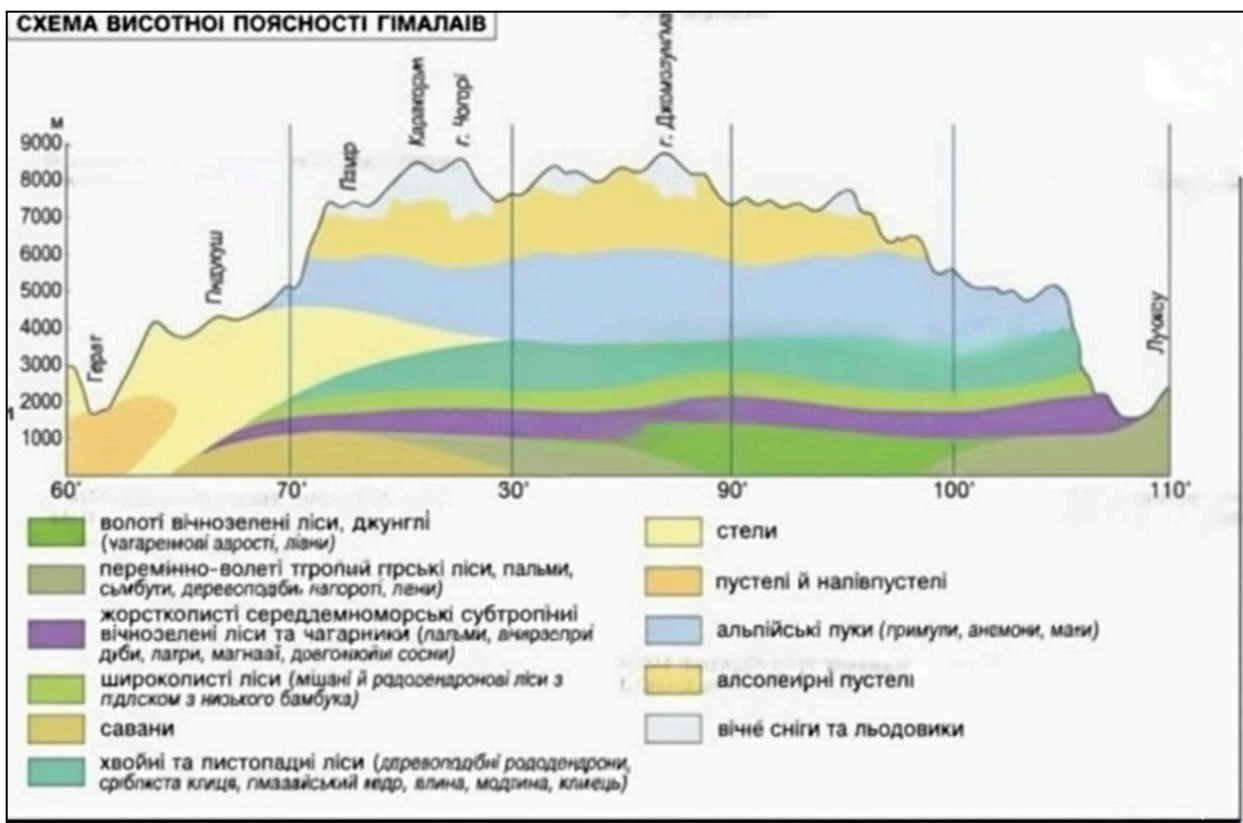

Рис. 6. Схема висотної поясності Гімалаїв. Примітка. Джерело: [6].

СУБТЕСТ D

ДОСЛІДНИЦЬКИЙ МАТЕРІАЛ «ОКЕАНИ — ЄДИНИЙ ВОДНИЙ ПРОСТІР»

Морський транспорт завжди був невід'ємною частиною глобальної економіки й торгівлі. Сьогодні існують судноплавні маршрути, які є основними артеріями світового морського торговельного руху. Ці маршрути сполучають різні країни й материки, дозволяючи товарам подорожувати й доставлятися вчасно.

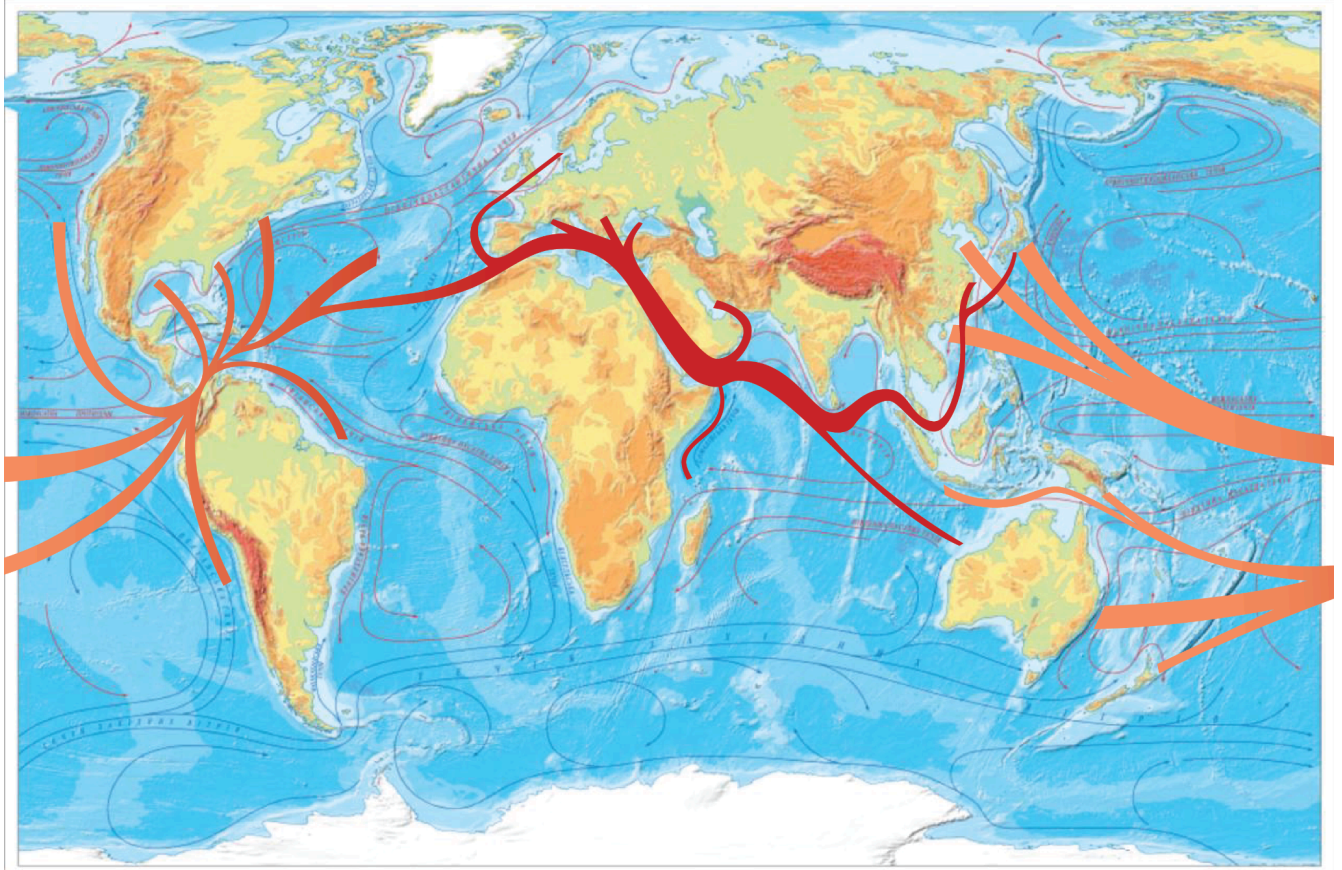

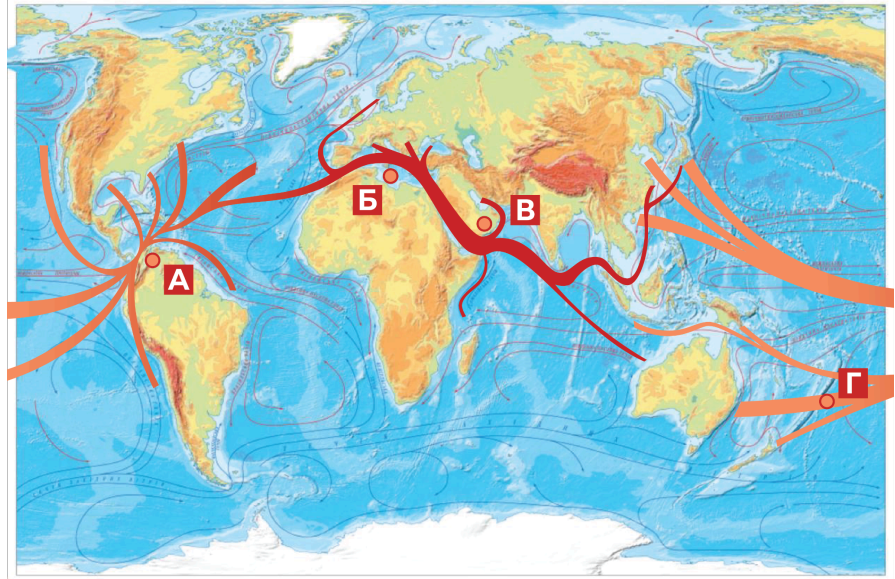
Рис. 7. Основні торговельні шляхи. Примітка. Джерело: [7].

ДОСЛІДНИЦЬКІ ЗАВДАННЯ

- 15.** Які події сприяли формуванню сучасних морських торговельних шляхів?
- А** прокладення Панамського й Суецького каналів
 - Б** освоєння Північного й Південного морського шляхів
 - В** розвиток торгівлі через Атлантичний і Тихий океани
 - Г** будівництво портів на узбережжі Карибського й Червоного морів

16. У якій точці рухається судно, яке перетинає умовну межу Тихого та Атлантичного океанів?

А
Б
В
Г

17. Установіть відповідність між океанами та їхніми характерними природними особливостями, знання яких є важливими для капітанів морських суден під час морських подорожей.

Океани	Природні особливості
1 Тихий океан 2 Атлантичний океан 3 Індійський океан 4 Океани полярних широт	А мусони та найтепліші води Б численні вулканічні й коралові острови, висока ймовірність цунамі В айсберги, що ускладнюють судноплавство, полярна ніч Г постійний штіль без течій і хвиль Д велика протяжність і найдовший серединно-океанічний хребет

	А	Б	В	Г	Д
1					
2					
3					
4					

Увага!

Ви завершили виконання роботи. Якщо у вас залишився час — перевірте відповіді, у яких сумніваєтеся, а також переконайтеся, що ви зафіксували всі відповіді.

Завершіть роботу за вказівкою вчителя / вчительки.